

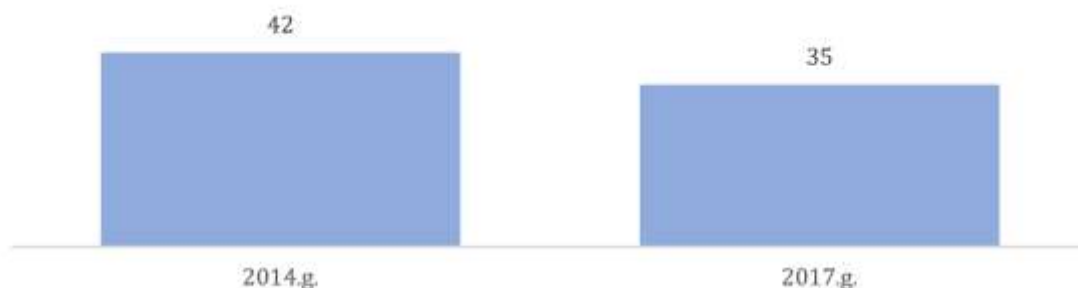
Pieaugusi uzņēmumu interese nodrošināt prakses vietas

2017. gadā ir palielinājies to uzņēmumu īpatsvars, kuri būtu ieinteresēti nodrošināt prakses vietas tuvākajā nākotnē: 2014. gadā tādu bija 33%, bet 2017. gadā jau 39%. To uzņēmumu vidū, kuri prakses vietas nekad iepriekš nav nodrošinājuši, interese to darīt pieaugusi no 13% līdz 20%.

Darba devēju aptauju veica SIA "Excolo Latvia" 2017.gadā martā - aprīlī, piesaistot pētījumu centru SKDS, LDDK Erasmus+ projekta "Kvalitatīvas prakses darba tirgum" ietvaros. Ņemot vērā, ka darba devēju aptauja tika veikta arī 2014.gadā, ir iespējams datus savstarpēji salīdzināt un identificēt projekta īstenošanas laikā notikušās izmaiņas darba devēju attieksmē pret prakšu nodrošināšanu.

Kā liecina 2017.gada aptaujas dati, tad darba devēji pēdējo trīs gadu laikā ir nodrošinājuši mazāk prakses vietu nekā pirms tam. 2014. gada aptaujā 42% uzņēmēju apgalvoja, ka pēdējo piecu gadu laikā to uzņēmumos ir bijuši praktikanti, bet 2017. gada aptaujā šādu uzņēmēju īpatsvars ir samazinājies līdz 35% (1. attēls).

Attēls 1. Vai pēdējo piecu (5) gadu laikā Jūsu uzņēmumā ir bijuši praktikanti? (%)
Bāze: visi respondenti (uzņēmēji Latvijā), n`2014=750, n`2017=750

Vienlaikus prakses nodrošinājušo uzņēmumu īpatsvars 2017.gadā gandrīz precīzi sakrīt ar 2014.gada datiem par to, cik daudzi uzņēmumi būtu ieinteresēti prakses nodrošināt tuvākajā laikā - toreiz rādītājs bija 33%. Līdz ar to, jau 2014.gadā uzņēmumi norādīja uz iespējamo prakšu skaita samazinājumu. Toreiz, kā galvenos iemeslus tam, kādēļ uzņēmumi neveido prakses vietas, tika minēti: laika trūkums izglītēt praktikantus, prakses vakanču trūkums, nav apsvēruši, pārāk lielas izmaksas u.c. iemesli. Minētie priekšnosacījumi prakšu veidošanai: organizatoriskais, metodiskais, finanšu atbalsts; motivēti un atbildīgi praktikanti; samazināts darbaspēka nodoklis par praktikantu piesaisti; legālas iespējas maksāt stipendiju praktikantiem, profesionālās izglītības programmu atbilstība darba tirgus prasībām.

Lai gan prakses vietas nodrošinošo uzņēmumu īpatsvars 2017.gadā ir samazinājies, ir palielinājies to uzņēmumu īpatsvars, kuri būtu ieinteresēti nodrošināt prakses vietas tuvākajā nākotnē: 2014. gadā tādu bija 33%, bet 2017. gadā jau 39%. Pie tam - to vidū, kuri

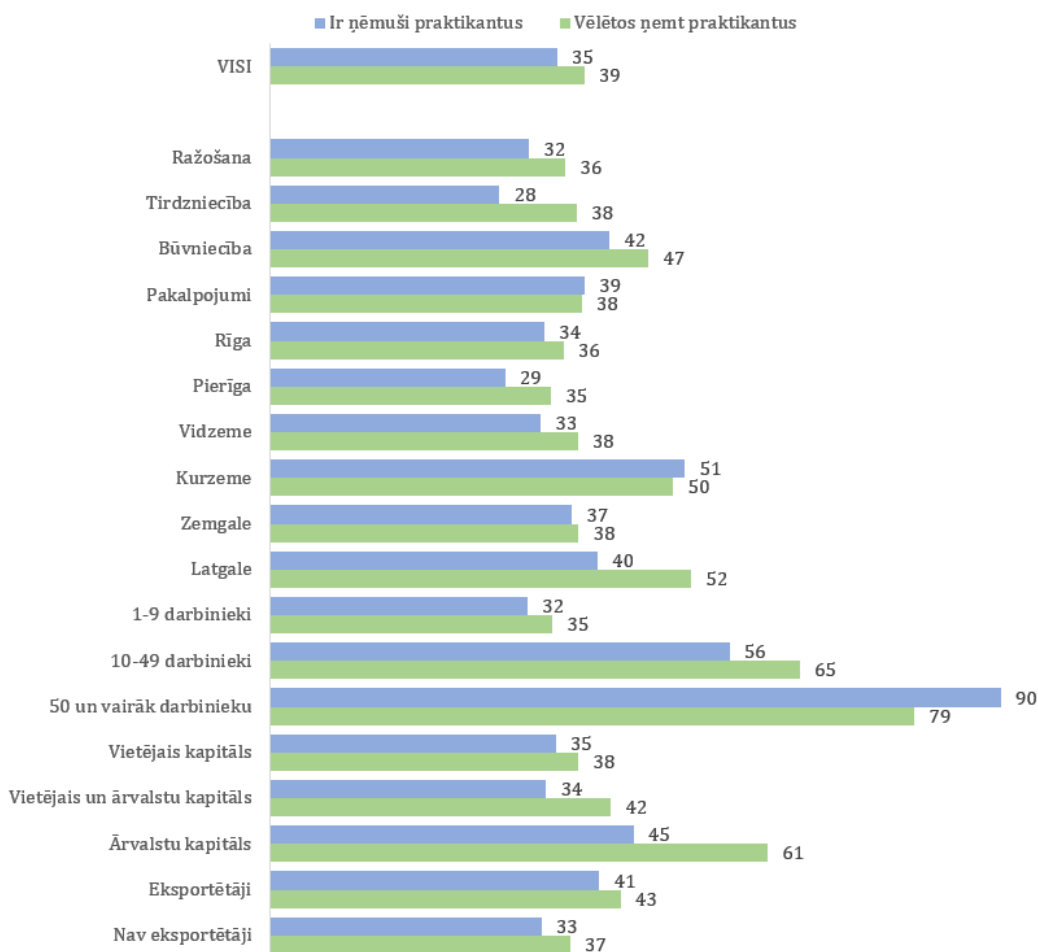
prakses vietas nekad iepriekš nav nodrošinājuši, interese to darīt pieaugusi no 13% līdz 20% (2. attēls).

Lielāko interesi par praktikantu piesaisti izrāda to nozaru uzņēmumi, kurās arī līdz šim prakses vietu nodrošināšana bijusi izplatītāka: uzņēmumi būvniecības un pakalpojumu jomās, Kurzemē un Latgalē strādājošie, vidējie un it īpaši lielle uzņēmumi, kā arī eksportētāji un tie, kuros ir ārvalstu kapitāls. Savukārt izteikti retāk prakses vietas nodrošinātas tirdzniecībā, Pierīgā, kā arī mazajos uzņēmumos.

Tajos sektoros, kur līdz šim prakses vietu nodrošināšana nav bijusi tik populāra, interese par praktikantu piesaisti ir lielāka nekā līdz šim. Attiecīgi tuvāko gadu laikā ir potenciāls paaugstināt prakses vietu skaitu gan tajās nozarēs, kur jau līdz šim praktikantu piesaisti bijusi izplatīta, tā arī tajās, kur līdz šim prakses bijušas mazāk izplatītas (piemēram, tirdzniecības sektorā ieinteresēto uzņēmumu īpatsvars ir par 10% lielāks nekā to, kuri līdz šim ir piesaistījuši praktikantus) (3. attēls).

Attēls 3. Vai pēdējo piecu (5) gadu laikā Jūsu uzņēmumā ir bijuši praktikanti? (%) & Vai Jūsu uzņēmums būtu ieinteresēts tuvākā gada laikā piesaistīt praktikantus? (%)
 Bāze: visi respondenti (uzņēmēji Latvijā), n`2014=750, n`2017=750

Intereses pieaugums varētu būt skaidrojams ar uzlabojumiem profesionālās izglītības sistēmā, kā arī papildu atbalsta iespējām uzņēmējiem savu topošo darbinieku izglītošanai. Lai atbalstītu uzņēmumus un veicinātu to interesi nodrošināt prakses vietas un darba vidē balstītas mācības, ir uzsākts Eiropas [Sociālā fonda projekts „Profesionālo izglītības iestāžu audzēkņu dalība darba vidē balstītās mācībās un mācību praksēs uzņēmumos”](#), kura ietvaros ir paredzēts atbalsts prakšu un darba vidē balstītu mācību organizēšanai profesionālās vidējās izglītības un arodizglītības programmās. Projekta ietvaros darbojas arī nozaru ekspertu padomju koordinatori un reģionālie koordinatori, kas var sniegt nepieciešamās konsultācijas. Tāpat arī veikti [grozījumi Likumā par iedzīvotāju ienākumu nodokli](#), kas paredz iespēju neaplikt ar nodokli ierobežota apmēra stipendiju, ko darba devējs maksā izglītojamam darba vidē balstītu mācību ietvaros.

Informācija par pieejamo atbalstu darba devējiem, kā arī atbalsta materiāli prakšu organizēšanai atrodami LDDK mājas lapā [sadaļā “Praktikantu piesaiste”](#).